

Marian Gorynia
Katedra Konkurencyjności Międzynarodowej
Wydział Gospodarki Międzynarodowej
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Poznań, 8 kwietnia 2013

OCENA
osiągnięć naukowych dr. Krzysztofa Wacha
w postępowaniu habilitacyjnym

1. Podstawowe dane o przebiegu pracy naukowej Habilitanta

Dr Krzysztof Wach urodził się w 1976 roku. W 2001 roku ukończył studia magisterskie na Akademii Ekonomicznej w Krakowie na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, specjalność *handel zagraniczny*. W 2006 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, nadany przez Radę Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Akademii Ekonomicznej w Krakowie na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Wpływ otoczenia regionalnego na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w południowej Polsce”. Dr Krzysztof Wach jest zatrudniony na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych w Katedrze Przedsiębiorczości i Innowacji na stanowisku adiunkta. Ponadto pracuje w Akademii Ignatianum w Krakowie na stanowisku adiunkta.

2. Ocena działalności naukowo-badawczej dr. Krzysztofa Wacha

2. 1. Opinia o książce dr. K. Wacha pt. „Europeizacja małych i średnich przedsiębiorstw. Rozwój przez umiędzynarodowienie” wskazanej przez Niego jako osiągnięcie naukowe opisane w art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach i tytule naukowym

Opinia o książce została przygotowana w kilku niżej przedstawionych punktach.

- Dobór problematyki badawczej i tematu pracy

Problematyka badawcza podjęta w ocenianej pracy została dobrana poprawnie z punktu widzenia doniosłości i aktualności. Badane zagadnienia są ważne ze względu na istotne realne

znaczenie związków gospodarczych Polski z krajami Unii Europejskiej. Na uwagę zasługuje zarówno ich wymiar poznawczy (diagnoza, opis, wyjaśnienie), jak i praktyczny (wnioski dla polityki gospodarczej, rekomendacje dla strategii przedsiębiorstw). Aktualność podjętej problematyki jest oczywista – wiele wskazuje na to, że bez mała dziesięcioletnia obecność Polski w UE będzie jednym z wiodących aspektów rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego Polski także w kolejnych latach.

- Cele pracy i hipotezy badawcze

Autor przywiązuje dużą wagę do jasnego i *explicite* wyrażonego sprecyzowania celów książki. Ta staranność zasługuje na podkreślenie i uznanie. Ten aspekt prac naukowych bywa bowiem często niedoceniany. Habilitant wyróżnia w pracy dwa cele zagregowane – koncepcyjny i badawczy, przy czym cel poznawczy odnosi się do konstrukcji teoretycznego modelu europeizacji przedsiębiorstwa, a celem badawczym jest empiryczna weryfikacja wpływu procesów europeizacji makroekonomicznej po akcesji Polski do Unii Europejskiej na poziom europeizacji i rozwój polskich przedsiębiorstw. W autoreferacie zabrakło podkreślonego wyżej słowa wpływu, które wydaje się w tym zdaniu niezbędne. Pewne wątpliwości budzi wspomniana kategoryzacja celów w postaci celu koncepcyjnego i badawczego. Swoista opozycja stworzona między tymi celami nie jest zasadna. Przecież tworzenie koncepcji czegoś, co badamy, stanowi integralną część badania. Być może rozwiązaniem tego problemu byłoby nazwanie celu badawczego celem empirycznym? Dodatkowo w pracy postawiono dwie grupy celów operacyjnych podporządkowanych dwóm wymienionym celom: koncepcyjnemu i badawczemu. W pierwszej grupie znajduje się jedenaście celów szczegółowych, a w drugiej cztery. Dalej w pracy wyodrębnia się trzy problemy badawcze. Nie do końca jasna jest relacja pomiędzy celami a problemami badawczymi. Trzy problemy badawcze mieszają się nieco z celami operacyjnymi w grupie celów badawczych. Ponadto w pracy przyjęto 21 hipotez operacyjnych, które zostały podporządkowane wspomnianym celom badawczym.

Ogólnie oceniając cele zostały sformułowane poprawnie, ich postawienie było uzasadnione stanem wiedzy w momencie podjęcia badania, a ich artykulacja zasługuje na uznanie. Drobne zasygnalizowane wątpliwości mają charakter dyskusyjny i nie dyskwalifikują przyjętego przez Autora podejścia.

- Metoda

Książka wyróżnia się dużą różnorodnością wykorzystanych metod badawczych. Wysoki poziom komplikacji badanych zagadnień w pełni uzasadniał odwołanie się do wykorzystania zarówno metod ilościowych, jak i jakościowych. Ich dobór oceniam jako poprawny. Autor

wykazał się więc zarówno znajomością szerokiej palety metod badawczych stosowanych w naukach ekonomicznych, jak i umiejętnością ich poprawnego i zrównoważonego doboru. Także wykorzystanie dobranych metod oceniam jako właściwe.

- Układ pracy

Konstrukcja ocenianej pracy jest ogólnie poprawna. Liczba i sekwencja rozdziałów są uzasadnione (z zastrzeżeniem, o którym niżej). Praca obejmuje pięć rozdziałów. Wydaje się, że trochę lepiej mogłaby zostać w pracy zaakcentowana korespondencja pomiędzy postawionymi celami a układem pracy. Konkretnie chodziłoby o precyzyjne wskazanie już we wstępie rozprawy, w jakich partiach książki poszczególne cele są realizowane. Taki przegląd mógłby doprowadzić do zakwestionowania celowości ujęcia w pracy rozdziału czwartego. Unijny system oddziaływania na MŚP i przedsiębiorczość europejską ma bowiem szeroki charakter, daleko wykraczający poza oddziaływanie na europeizację jako taką. Wydaje się więc, że z punktu widzenia postawionych celów i hipotez rozdział czwarty nie jest niezbędny w ocenianej pracy.

- Ustalenia merytoryczne – rezultaty badawcze

Osiągnięciem Autora jest umiejętne i zasadne posługiwanie się szeroko rozumianym modelowaniem. Stworzony został między innymi teoretyczny model europeizacji przedsiębiorstwa, który następnie wykorzystano do budowy modelu badawczego zastosowanego w pracy. Istotę obu modeli stanowi spostrzeżenie: „Na wyjściu modelu znajdują się trzy wzajemnie ze sobą powiązane czynniki, a mianowicie rozwój przedsiębiorstwa, jego konkurencyjność i elastyczność, które jak można przypuszczać są determinowane przez poziom europeizacji przedsiębiorstwa” – s. 11 autoreferatu. Powyższa konstatacja budzi wiele wątpliwości na poziomie analizy koncepcyjnej. Można zakładać, że poziom europeizacji ma jakiś wpływ na wymienione zmienne, ale wyniki wielu badań, rozum, intuicja i doświadczenie praktyczne podpowiadają, że europeizacja nie jest tutaj jedyną determinantą. Z pewnością więc użycie słowa „są współdeterminowane” zamiast „są determinowane” byłoby bardziej na miejscu. Ponadto wskazane byłoby zadbanie o zapewnienie wyższego stopnia dopasowania modelu badawczego do przyjętych celów operacyjnych, a także do poddanych weryfikacji hipotez w liczbie dwadzieścia jeden. Innymi słowy, silna strona książki, jaką jest dążenie Autora do artikulacji celów, hipotez, problemów badawczych i modelu badawczego jest nieco osłabiona przez brak pełnej koordynacji pomiędzy tymi elementami.

Drugi ważny składnik uzyskanych rezultatów badawczych stanowią wyniki weryfikacji hipotez badawczych. Postawiono dwadzieścia jeden hipotez badawczych o

zróżnicowanym ciężarze gatunkowym. Wyniki tej weryfikacji wnoszą istotną porcję wiedzy empirycznej na temat wpływu europeizacji na zachowania badanych przedsiębiorstw. W nawiązaniu do wcześniej zgłoszonych uwag na marginesie można zauważyć, że czynnikowi elastyczności przedsiębiorstwa z zastosowanego modelu badawczego poświęcono tylko dwie hipotezy. Występuje więc tutaj istotna asymetria znaczenia trzech zmiennych – rozwoju przedsiębiorstwa, jego konkurencyjności i elastyczności.

W pracy zdarzają się pewne potknięcia, które należy zauważyć, ale które nie obniżają istotnie oceny książki.

Po pierwsze, w oficjalnej klasyfikacji nauki w Polsce, takie terminy, jak obszary, dziedziny, dyscypliny mają dość precyzyjnie określone znaczenia. Może więc poprawniej byłoby pisać na s. 10 o kilku subdyscyplinach w obrębie nauk ekonomicznych zamiast o kilku dziedzinach szczegółowych w obrębie nauk ekonomicznych?

Po drugie, zdając sobie sprawę z umowności definiowania perspektyw badawczych można postawić pytanie, dlaczego pisząc o europeizacji MŚP na rysunku W.1. na s. 9 przyjęto, że ta subdyscyplina jest polem wspólnym trzech subdyscyplin: teorii internacjonalizacji przedsiębiorstwa, teorii przedsiębiorczości i teorii rozwoju przedsiębiorstwa. Wydaje się, że jeszcze kilka innych subdyscyplin mogłoby sobie rościć prawo do obecności na tym rysunku. Stwierdzenie to na pewno odnosi się do teorii zarządzania strategicznego. Jej nieuwzględnienie na wspomnianym rysunku dziwi tym bardziej, że w dalszej części książki przy okazji omawiania konwencji i modeli rozwoju małego i średniego przedsiębiorstwa wzięto pod uwagę między innymi konwencję zarządczo-strategiczną. Ponadto w rozdziale drugim przy analizie modeli internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw rozpatrzono także podejście zarządczo-strategiczne.

Po trzecie, Autor wydaje się mieć skłonność do posługiwania się terminami obcymi, których odpowiedniki w języku polskim nie zawsze są już w pełni albo jednoznacznie wykształcone. Jako przykład można podać formy kontraktowe i formy kontraktualne jako formy internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw. Z jednej strony, z formalnego punktu widzenia określeniu „formy kontraktualne” nic nie można zarzucić, zwrot ten bowiem jest używany w języku polskim, ale z drugiej strony każdy, kto rozumie istotę tej formy wie, że chodzi w niej o wykorzystywanie kontraktów do regulacji stosunków pomiędzy współpracującymi podmiotami. Nazwa formy kontraktowe jest więc w tym wypadku w pełni adekwatna i doskonale zrozumiała, a dodatkowo brzmi bardziej naturalnie.

Po czwarte, w pracy można zaobserwować skłonność Autora do posługiwania się zwrotami nadmiernie napuszonymi. Przykładem może być określenie „model kontekstualnej triady europeizacji w perspektywie makroekonomicznej” (s. 177). Inny przykład to: „...nie obejmuje eksportu na partykularne (podkreślenie M.G.) rynki, ani współpracy transgranicznej” (s. 182). Takich przykładów można podać dziesiątki. Komplikowanie języka nie jest efektywne z punktu widzenia funkcjonalności nauki.

Po piąte, dr K. Wach swobodnie posługuje się obszerną literaturą przedmiotu, ale czasami nie wykazuje się należytą starannością w podaniu odnośników nawiązujących do podjętego w tekście zagadnienia. Jako przykład można wskazać kwestię mezoanalizy poruszoną w przypisie na s. 177. W tym miejscu wskazane byłoby powołanie się na jakiegoś znanego autora badającego kwestie mezoekonomiczne.

Po szóste, nie przekonuje mnie próba ustalenia zależności pomiędzy zakresami pojęć takich jak internacjonalizacja, globalizacja, regionalizacja, europeizacja przedstawiona na rysunku 3.13 wraz z podanymi pod rysunkiem konkluzjami.

Po siódme, nie jest zrozumiałe, dlaczego w tabeli 5.2 na s. 248 wśród wskaźników zagregowanych znajduje się ogólny wskaźnik poziomu internacjonalizacji, a jego elementem składowym jest deklarowany poziom globalizacji na podstawie indeksu globalizacji MŚP opracowanego przez OECD. Jestem zdania, iż przy poprawnym zdefiniowaniu zależności pomiędzy internacjonalizacją a globalizacją możliwa jest sytuacja, że firma w 100% zinternacjonalizowana (całość produkcji na eksport) nie jest firmą pod żadnym względem globalną. Indeks globalizacji nie jest najlepszą miarą internacjonalizacji.

Po ósme, napis na rysunku Z.1 winien zapewne brzmieć semiglobalizacja zamiast samoglobalizacja.

Po dziewiąte, w pracy odnosi się wrażenie, że Autor wykreował swego rodzaju odmianę opozycji i separacji pomiędzy pojęciami europeizacji makroekonomicznej i europeizacji mikroekonomicznej. Można tak przypuszczać, gdy Autor pisze: „Procesy europeizacji stanowią czynnik intensyfikujący umiędzynarodowienie przedsiębiorstw...” (s. 309) lub „Na skutek procesów europeizacji nastąpiła intensyfikacja umiędzynarodowienia europejskich MŚP” (s. 309). Na czym polegają procesy europeizacji makroekonomicznej, a na czym mikroekonomicznej? Internacjonalizacja przedsiębiorstw jest immanentnym składnikiem europeizacji i w tym sensie mówienie, że jedno wpływa na drugie budzi wątpliwości. Bardziej zasadne byłoby więc pewnie pisanie o mikroekonomicznym rozkładzie procesów europeizacji makroekonomicznej albo o mikroekonomicznym przełożeniu procesów europeizacji makroekonomicznej.

Podsumowując stwierdzam, że recenzowana książka wskazana przez dr. Krzysztofa Wacha jako osiągnięcie naukowe opisane w art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach i tytule naukowym mimo zgłoszonych uwag krytycznych, spełnia w wystarczającym stopniu wymagania określające osiągnięcie naukowe w dyscyplinie ekonomia.

2.2. Opinia o pozostałym dorobku publikacyjnym dr. Krzysztofa Wacha

Pozostały dorobek publikacyjny dr. Krzysztofa Wacha za okres 2007-2012 (po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych) obejmuje 62 pozycje oryginalne. Z ilościowego punktu widzenia jest to dorobek znaczący. W dorobku tym można wyróżnić 4 monografie naukowe (2 autorskie i 2 współautorskie), 34 artykuły w czasopismach naukowych (20 autorskich i 14 współautorskich), 9 rozdziałów w monografiach (5 autorskich i 4 współautorskie), 13 rozdziałów w opracowaniach monograficznych (11 autorskich i 2 współautorskie) oraz 2 redakcje monografii naukowych. Powyższe liczby podaję za danymi ujętymi w autoreferacie. Taki sposób kategoryzacji dorobku budzi jednak wątpliwość odnośnie do tego, czym różnią się rozdziały w monografiach naukowych od rozdziałów w opracowaniach monograficznych. Łączna liczba pozycji autorskich wynosi 38 (61%), a współautorskich 24 (39%). Tę propozycję oceniam pozytywnie – dr K. Wach najważniejsze prace potrafił napisać samodzielnie, a jednocześnie wykazuje się zdolnościami do współpracy w zespołach przygotowujących publikacje. Warte podkreślenia jest to, iż 21 publikacji to publikacje w języku angielskim. Sprawia to, że stopień internacjonalizacji dorobku można uznać za pozytywnie wyróżniający Kandydata. Ponadto Habilitant jest autorem 5 podręczników w języku polskim.

Analiza miejsc publikowania prowadzi do wniosku, że część dorobku była ogłoszona w renomowanych wydawnictwach (*Wydawnictwo Naukowe PWN, Difin*) oraz prestiżowych czasopismach (*Przegląd Organizacji, Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa, Organizacja i Kierowanie*). Ogólnie jednak „strategię publikacyjną” Kandydata należy ocenić raczej jako ekstensywną, aniżeli intensywną – zdecydowanie przeważają bowiem publikacje nisko punktowane.

W tzw. pozostałym dorobku Kandydata można wyróżnić kilka nurtów zainteresowań:

- Internacjonalizacja przedsiębiorstw i przedsiębiorczości międzynarodowej.
- Przedsiębiorczość rodzinna.
- Europejska integracja gospodarcza oraz procesy europeizacji.

- Inne.

W każdym z tych nurtów powstało co najmniej po kilka ważnych publikacji (zarówno autorskich, jak i współautorskich).

Dr K. Wach dokonał wyboru 7 artykułów reprezentujących Jego pozostały (oprócz książki wskazanej jako osiągnięcie naukowe) dorobek publikacyjny.

- Elastyczność działania małopolskich przedsiębiorstw w procesie europejskiej integracji gospodarczej, „Przegląd Organizacji” 2008, nr 6. Tekst dotyczy ważnego zagadnienia. Ma klasyczny układ – przegląd literatury, założenia metodologiczne i własne badania empiryczne oraz konkluzje. Tekst oceniam jako wartościowy.
- Identyfikacja i strukturalizacja cech otoczenia przedsiębiorstw, „Organizacja i Kierowanie” 2008, nr 1. Tekst ma charakter dobrze przemyślanego sprawozdania z przeprowadzonych badań koncepcyjno-literaturowych. Porządkuje spotykane w literaturze ujęcia cech otoczenia przedsiębiorstw. Tekst zasługuje na wysoką ocenę.
- Menedżerska percepcja zmian w otoczeniu konkurencyjnym przedsiębiorstw w procesie europejskiej integracji gospodarczej, ZN UEK 2010 nr 832. Artykuł pod względem charakteru przypomina pierwszy wyżej omówiony tekst – zawiera przegląd literatury na temat typologii otoczenia konkurencyjnego, założenia metodologiczne, wyniki własnych badań empirycznych oraz konkluzje. Szczególna wartość artykułu wynika z prezentacji rezultatów autorskich badań empirycznych.
- Fiskalne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem nowych krajów członkowskich; w: *Rozwój przedsiębiorczości w nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Innowacyjność – Przedsiębiorczość – Konkurencyjność*, red. J. Targalski, Wydawnictwo UEK, Kraków 2010. Opracowanie zawiera rozbudowaną i wartościową diagnozę, analizę i ocenę wpływu obciążeń fiskalnych przedsiębiorców na rozwój przedsiębiorczości w krajach UE.
- *Comparative Analysis of Working Conditions in the European Union Member States*; w: *The Policy of EU Member States in Relation to Labour Market Competitiveness*, red. D. Kopycińska, University of Szczecin 2010. W pracy dokonano porównania najważniejszych warunków regulujących świadczenie pracy

w krajach UE, tj. wynagrodzenia minimalne, czas pracy, urlopy i poziom kosztów pracy. Tekst ma charakter aplikacyjno-praktyczny. Może być przydatny na przykład przy podejmowaniu decyzji o lokowaniu zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

- International Entrepreneurship of Polish Enterprises. Analysis of Polish Foreign Trade after the Accession to the European Union; w: Global and Regional Challenges for the 21st Century Economies, red. R. Borowiecki, A. Jaki, Cracow University of Economics 2009. W artykule postawiono ambitny cel określenia wpływu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej na wartość i strukturę polskiego handlu zagranicznego. Artykuł jest napisany poprawnie, ale wydaje się, że cel został postawiony zbyt ambitnie, gdyż prowadzona analiza nie wykazuje przekonująco, że opisywane i analizowane zmiany zasły na skutek członkostwa w Unii Europejskiej. Prawdopodobnie w tekście podano błędny wzór na obliczenie wskaźnika ROR – moim zdaniem wskaźnik ten jest ilorazem, a nie sumą podanych ułamków.
- The Dynamics of succession in family business in Poland – Empirical results, artykuł napisany we współautorstwie z A. Surdejem, “Economia Marche – Journal of Applied Economics” 2012, no. 2. Jest to wartościowy artykuł z dobrym przeglądem literatury przedmiotu. Tekst wypełnia istotną lukę w polskim piśmiennictwie poświęconym sukcesji firm rodzinnych. Zbudowano interesujący model badawczy oraz przeprowadzono badanie empiryczne na pokaźnej liczbie firm. Analiza i wnioskowanie nie budzą zastrzeżeń.

Ogólna ocena wymienionych wyżej publikacji wypada pozytywnie; stanowią one silną stronę całościowo ujętego dorobku dr. K. Wacha.

2.3. Ocena pozostałych osiągnięć w działalności naukowo-badawczej

Oprócz dorobku publikacyjnego dr. K. Wacha na uwagę zasługują także osiągnięcia w kierowaniu międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach. W tej dziedzinie Kandydat jest aktywny zarówno, jeśli chodzi o współpracę z polskimi ośrodkami badawczymi, jak i instytucjami zagranicznymi (jako przykłady można podać Grand Valey State University w USA, Uniwersytet w Nitrze na Słowacji). Ogółem Kandydat brał udział 10 projektach badawczych, w tym w 2 pełnił funkcję kierownika. Wielokrotnie uczestniczył w innych programach europejskich i międzynarodowych, w międzynarodowych konsorcjach i sieciach badawczych.

Dr K. Wach uczestniczył w 17 konferencjach naukowych, na których wygłosił referaty, w tym około połowy to referaty w języku angielskim. Na jednej z konferencji międzynarodowych prowadził sesję. 4 razy był członkiem komitetów organizacyjnych i naukowych konferencji.

Należy także wspomnieć o tym, iż czterokrotnie pełnił funkcję w komitetach redakcyjnych czasopism.

2.4. Podsumowanie oceny działalności naukowo-badawczej dr. Krzysztofa Wacha

Oceniając całościowo sylwetkę naukową Habilitanta z uwzględnieniem zarówno Jego głównego osiągnięcia, jak i pozostałego dorobku publikacyjnego oraz innych elementów dorobku stwierdzam, że sylwetka ta jest w pełni ukształtowana i dojrzała, z podkreśleniem, iż główny profil badawczy Kandydata związany jest z szeroką rozumianą ekonomiką małych i średnich przedsiębiorstw ze zwróceniem szczególnej uwagi na aspekty międzynarodowej współpracy gospodarczej czyli internacjonalizację.

Zarówno ocena punktowa dorobku zgodnie z regułami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak i dane dotyczące cytowań dorobku dr. K. Wacha potwierdzają pozytywną ocenę jakościową Jego osiągnięć.

Nie mając wątpliwości odnośnie do tego, że dorobek naukowy dr. K. Wacha należy do dyscypliny ekonomia chciałbym podkreślić, że w dorobku tym są obecne liczne elementy podkreślające związki pomiędzy dwoma dyscyplinami, jakie stanowią ekonomia i nauki o zarządzaniu. Osobiście odbieram publikacje naukowe Habilitanta jako jeden z dowodów na coraz częściej obserwowaną tendencję do konwergencji tych dyscyplin.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego, dorobku popularyzatorskiego dr. Krzysztofa Wacha oraz otrzymane nagrody i wyróżnienia

Aktywność Kandydata w sferze współpracy międzynarodowej należy ocenić jako wyróżniającą – o części z niej wspomniano już przy okazji omawiania osiągnięć naukowych. Dla porządku wypada przypomnieć o wielokrotnym udziale Habilitanta w programach europejskich i innych programach międzynarodowych, w innych konsorcjach i sieciach badawczych, w komitetach organizacyjnych lub naukowych konferencji naukowych, komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism. Na podkreślenie zasługuje również członkostwo w międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych.

Do zakresu współpracy międzynarodowej trzeba także zaliczyć staże w zagranicznych ośrodkach naukowych lub akademickich w charakterze profesora wizytującego

oraz wygłaszanie wykładów gościnnych w języku angielskim na różnych uczelniach zagranicznych. W tym zakresie Habilitant był bardzo aktywny.

Dr K. Wach prowadził zajęcia dydaktyczne na trzech stopniach studiów z wielu przedmiotów. Uzyskiwał wysokie oceny od studentów za prowadzone zajęcia. Sprawował różne formy opieki nad studentami, w tym był promotorem prac kwalifikacyjnych.

W zakresie dorobku popularyzatorskiego na uwagę zasługują eseje popularno-naukowe oraz publikacje poradnikowe. Dr K. Wach wykonywał także ekspertyzy oraz inne opracowania na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego i przedsiębiorstw.

Dr K. Wach był kilkanaście razy wyróżniany nagrodami Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Ponadto nadano Mu Brązowy Medal za Długoletnią Służbę.

4. Konkluzja

Biorąc pod uwagę ocenione osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitanta, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody stwierdzam, iż moja ogólna ocena jest pozytywna. W szczególności podkreślam, że osiągnięcia naukowe dr. Krzysztofa Wacha uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowią znaczny wkład w rozwój ekonomii.

Wobec powyższego uznaję, że spełnione zostały wymogi *Ustawy o tytule i stopniach naukowych oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki* z dnia 14 marca 2003 roku z późniejszymi zmianami.

